

UZBEKISTAN

**“TURISTIK HUDUDLARNING
ZAMONAVIY KONTENTI:
muammolar va innovatsion yechimlar”**

xalqaro ilmiy-amaliy anjumani

International scientific and practical conference

**“MODERN CONTENT OF TOURIST
DESTINATIONS:
problems and innovative solutions”**

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI**

**“TURISTIK HUDUDLARNING ZAMONAVIY KONTENTI:
MUAMMOLAR VA INNOVATSION YECHIMLAR”**

**mavzusida xalqaro ilmiy-amaliy anjumani
TEZISLAR TO‘PLAMI
Buxoro shahri 2023-yil 16-iyun**

**

**СБОРНИК ТЕЗИСОВ
международной научно-практической конференции на тему
«СОВРЕМЕННЫЙ КОНТЕНТ ТУРИСТИЧЕСКИХ ТЕРРИТОРИЙ:
ПРОБЛЕМЫ И ИННОВАЦИОННЫЕ РЕШЕНИЯ»**

г. Бухара, 16 июня 2023 года

**

**International scientific and practical conference on the topic
"MODERN CONTENT OF TOURIST DESTIANTIONS: PROBLEMS AND
INNOVATIVE SOLUTIONS"
JUNE 16, 2023**

11. N.A.Xoliqov "Mamlakatimizda ziyorat turizmini rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarining xususiyatlari" «O'zbekistonda turizm imkoniyatlari va madaniy meros» mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya 2022-yil 23-sentabr

12. N.A.Xoliqov "Mamlakatimizda ziyorat turizmini rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari" «Turizm sohasida yangi konsepsiyalar, imkoniyatlar va korxonalarni innovatsion rivojlantirish vositalari» mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya. 2022-yil 22-23 noyabr

13. <https://whc.unesco.org/en/statesparties/uz>

14. <https://zarnews.uz/uz/post/samarqandda-1607-ta-madaniy-meros-obekti-bor-ularidan-samarali-foydalanaypmizmi>

Axmatova M.E

Tayanch doktorant

Buxoro davlat universiteti

TURISTIK TRANSPORT XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISH STRATEGIYASINI ANIQLASH

Transport turizmning xalqaro va ichki rivojlanishiga hissa qo'shgan eng muhim omillardan biri sifatida e'tirof etiladi. "Transport nazariyasi" maqolasida transport nafaqat ijtimoiy va iqtisodiy rivojlanishni ta'minlovchi asosiy xususiyatlardan biri sifatida qabul qilinadi. Transport masofaning jismoniy cheklovlarini bartaraf etish, shuningdek, insonning vaqt va makon bo'ylab harakatlanish ehtiyojlarini qondirish, shu jumladan turizm maqsadida sayohat qilish iknoni bermoqda.

O'rta asrlarda Rim davlatida turizmning dastlabki namunalari ham transportning evolyutsiyasini, xususan, sayohatni amalga oshirish uchun uni mexanizatsiyalash va texnologiyadan foydalanishni talab qilgan.

Xalqaro turizmning qanday o'sib borayotgani va turistik sayohatlarning uzoq muddatli istiqbollari transport texnologiyasi evolyutsiyasining to'rtta asosiy bosqichni ko'rishimiz mumkin:

- ot va shamol kuchidan foydalanish;
- bug 'dvigateling joriy etilishi;
- yonish dvigateling rivojlanishi;
- reaktiv dvigateldan foydalanish.

Yangi transport texnologiyasi sayyohlar va boshqa sayohatchilar uchun yo'nalishlarni kengaytirishga yordam beradigan imtiyozdir. Transport va u bilan bog'liq infratuzilma bo'lmasa, sayyohlik sayohati uchun inson harakatchanligi sodir bo'lmaydi. Transport turizmning kelib chiqishi va hududlar o'rtasidagi muhim bog'liqlikni ta'minlaydi va dam oluvchilar, ishbilarmon sayohatchilar, do'stlari va qarindoshlarini ziyorat qiladigan odamlar hamda ta'lim va sog'lomlashtirish turizmi bilan shug'ullanuvchilarning harakatlanishini osonlashtiradi. Transport va turizm o'rtasidagi uzviy bog'liqlik Lemb va Devidson tomonidan ko'rsatilgan bo'lib transport turizmning uchta asosiy komponentidan biridir. Qolgan ikkitasi turistik mahsulot va turistik bozor bo'lishi mumkinligi aytiladi. Transportsiz turizmning aksariyat turlari mavjud bo'lolmaydi. Ba'zi hollarda, transport tajribasi - bu turizm tajribasi sifatida ham qabul qilinadi.

Sayyohlik transportining ixtisoslashgan, ajratilgan shakllarining mavjudligi osongina e'tirof etilgan bo'lsa-da, mahalliy aholi va turistlar tomonidan turli darajada foydalaniladigan transport turlari ham ko'rishimiz mumkin.

Shahar avtobuslari, metro tizimlari va turistik hududlarga muntazam qatnovchi havo transportlari sayyohlar va mahalliy aholi tomonidan bir vaqtning o'zida foydalaniladi va bu ba'zi hollarda o'zaro raqobat muhitini keltirib chiqaradi.

Turistlarning transport turlaridan foydalanishi sodir bo'lganda, boshqa foydalanuvchilar bilan raqobat boruvchi hududlar uchun keng ko'lamli iqtisodiy, ekologik, ijtimoiy va siyosiy oqibatlariga olib keladi. Biroq, bu o'z-o'zidan transport va turizmning akademik tahliliga to'sqinlik qilmasligi kerak. Buni uchta usulda amalga oshirish mumkin:

- ta'lim sohasining rivojlanishini ko'rib chiqish (ya'ni, transport-turizm aloqasi, bu ikki fanning o'zaro bog'liqligiga qaratilgan);
- so'nggi ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish (ya'ni transport va turizm sohasidagi akademik jurnallar);
- turizm bo'yicha mavjud darsliklarda transport qanday ko'rib chiqilganligini ko'rib chiqish.

Yangi texnologiyalar (temir yo'l va reaktiv dvigatel) va marketingning yangi shakllari va mahsulotlarni ishlab chiqish ommaviy iste'mol mahsuloti sifatida turizmning rivojlanishiga yordam berdi. Collier sayyohlik transporti haqida qiziqarli ma'lumot beradi va bu uchta ehtiyojni qondirishni ta'kidlaydi:

- turistni ishlab chiqaruvchidan qabul qiluvchi hududga olib borish;
- mezbob manzillar orasidagi transport;
- asosiy manzillar ichida tashish.

Turizmda transportning mavjud tahliliga qo'shimcha ravishda,

Turizm transporti uchun umumiy qabul qilingan geografik jihatdan ifodalangan to'rtta rol ni aniqlangan:

- qabul qiluvchi manzil bilan bog'lashda;
- belgilangan manzilda harakatlanish va kirishni ta'minlashda;
- turistik diqqatga sazovor joylarda harakatlanish va kirishni ta'minlashda;
- dam olish marshruti bo'ylab sayohatni osonlashtirishda.

Transport turistlarni iste'mol qilishning asosiy nuqtalari bo'lib xizmat qiladigan turizm markazlari bilan bog'laydigan ko'prikdir. Sayyohlar xavfsiz, qulay, arzon va samarali intermodal transport tarmoqlarini talab qiladi, bu esa qimmatli dam olish davrlarini maksimal darajada o'tkazish imkonini beradi. Yuqoridagi munozaralar turistik transportda xizmat ko'rsatish masalalarining ahamiyati haqida keng ma'lumot bergan bo'lsa-da, iste'molchi sifatida turistga ta'sir qiladigan jarayonlardan ko'rinib turibdiki, xizmat sifati ularning xarid qilish qarorlari va sayohat qilish xatti-harakatlarida katta rol o'ynaydi.

Adabiyotlar

1. Cooley, C. (1894) 'The theory of transportation', *Publications of the American Economic Association*, 9(3): 13–148.
2. Tolley, R. and Turton, B. (eds) (1995) *Transport Systems, Policy and Planning: Geographical Approach*, Harlow: Longman.
3. Collier, A. (1994) *Principles of Tourism*, 3rd edn, Auckland, Longman Paul.
4. Hall, D.R. (1999) 'Conceptualising tourism transport: Inequality and externality issues', *Journal of Transport Geography*, 7(3): 181–8.
5. Axmatova M. E. TURIZM VA TRANSPORT XIZMATLARINING BIR-BIRI BILAN UZVIY BOG'LIQLIGI // "Ekonomika i turizm" mejdunarodniy nauchnoinnovatsionnoy jurnal. – 2021. – T. 2. – №. 2.
6. Axmatova M. TURIZM VA TRANSPORT XIZMATLARINING BIR-BIRI BILAN UZVIY BOG'LIQLIGI //SENTR NAUCHNIX PUBLIKASIY (buxdu. uz). – 2021. – T. 8. – №. 8.
7. Axmatova M. TURIZMDA TRANSPORT XIZMATLARINI OPTIMALLASHTIRISH CHORA TADBIRLARI //SENTR NAUCHNIX PUBLIKASIY (buxdu. uz). – 2021. – T. 8. – №. 8.
8. Axmatova, Mohigul. "TURIZM VA TRANSPORT XIZMATLARINING BIRBIRI BILAN UZVIY BOG'LIQLIGI." (buxdu.uz) 8.8 (2021).
9. Rozikovich H. H. et al. THE ROLE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN IMPROVING THE QUALITY OF TRANSPORT SERVICES //World Bulletin of Management and Law. – 2021. – T. 3. – S. 4-8.

MUNDARIJA

Xamroyev X. R.	Erkin iqtisodiy hudud iqtisodiy o'sishni jadallashtiruvchi mexanizm sifatida	5
Ibragimov.N.S., Yuldashev. K.Sh	Conceptual foundations of the formation of independent tourism infrastructure in the conditions of the digital economy in uzbekistan	8
Jo'raev. A.T., Davronov. I.O	Мехмонхоналар ва уларда кўрсатиладиган сифатли хизматлар рақобатбардошлигининг асосий омиллари	11
Yavmutov D.Sh., Xodjayev A.R	O'zbekistonga xalqaro sayyohlarni jalb qilishda destinatsiya brendingining rolini baholash	14
Abdulloyev. A.J	Mintaqada qishloq xo'jaligi klasterini shakllantirish strategiyasi	17
Kuliyev N.X., Malikova Sh.B	O'zbekistonda turizm bozorining shakllanishi va rivojlanishi	20
Бухарова Н. Г	Непрерывное специальное образование как фактор совершенствования образования в туризме	23
Ражабова Г.Х., Джураева Н.Б., Холмуродова. М.Д.	Саёхатчилар ва жамиятдаги тиббий муаммолар	28
O'roqova. D. B., Rustamov J. N.	Barqaror iqtisodiy o'sish sur'atlarini ta'minlash, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning faolligini oshirish yo'llari	30
Қодиров. А. А.	Худудларда экологик туризм салохиятини барқарор ривожлантириш механизмини такомиллаштириш	34
Isomov B.S., Ubaytova M.J.	Turizm sohasida tadbirkorlikni shakllanishi	37
Зиявитдинов. Х.Х	Ресторан тadbirkorлиги соҳасида хизматлар самарадорлигини баҳолаш усуллари	39
Файzieva. С. К., Баратова М. Б	Проблемы и пути улучшения качества обслуживания предприятий ресторанного типа в Узбекистане.	42
Давронов. И.О	Мехмонхона хизматлари рақобатбардошлиги ва сифатини баҳолаш услубиёти ва кўрсаткичлари	47
Alimova. Sh. O., Orziyev.Q.Q	Qishloq turizimi va unda mehmonxonalarning ahamiyati	50
Radjabov. O.O	Importance of public relations in the filed of tourism	52
Рофеева. Р. Ш	Проблемы качества услуг и инфраструктуры, возникающие на исторических объектах самаркандского региона и их решения	54
Qosimova. H.J	O'zbekiston ijtimoiy – iqtisodiy sohalarida turizmning ahamiyati	59
Jafarova. H. X., Abdullajonov.	O'zbekistonda turizmning targ'iboti: muammolari va rivojlanish istiqbollari	63
Kadirova. Sh. X	Mustaqil sayyohat qiluvchilarni jalb qilishda mobil ilovalarning o'rni	67
Усманова. А. Б., Пулотова С.З	Влияние туризма на национальную и мировую экономику	69
Ходжаева. Д. Х., Муслимова. М	Особенности концепции развития сельского туризма	71
Karimov. E	Aligning tourism and major events strategies to promote tourism growth	75
Dushanova. Y.F	Importance of formation tourist clusters in regions	78

Kamolov. X.Z	Turistik hududlarning rivojlanishida transport xizmatlarining roli	81
Ruziyeva M.T., Abdullajonov A. T	O'zbekiston iqtisodiyotida mice turizmining mintaqaviy rivojlanishi va tutgan o'rni	83
Ruziyeva. M T., Shernazarov G'.Sh	O'zbekiston respublikasida turizm sohasida olib borilayotgan ishlar va ularning istiqbollari	85
Xodjayev. A.R	Raqamli marketing strategiyalarining o'zbekistonda turistlar xulq-atvoriga ta'sirini tahlil qilish yo'llari	88
Nimatov. I.X	Mehmondo'stlik industriyasida turistlarni motivlashtirish jarayonlarini boshqarishning xorij tajribasi va ulardan o'zbekistonda foydalanish imkoniyatlari	90
Салимова. С.Ф., Юсупова. С	Перспективы развития гидовой деятельности для страны	96
Karimov. E	Conceptual aspects of events in tourism: evolution and characteristics	98
Kuvandikov. A.R	Example of thailand convention and exhibition bureau (tceb) as a tool of increasing attractiveness of destination based on M.I.C.E tourism	100
Axrorova. N.U	Dunyo miqyosida talaba va yosh sayyohlarning oqimiga ta'sir qiluvchi omillar	103
Bekzod. Sh. Sh., Ibragimov.N.S	Inklyuziv turistik hudud targ'ibotida veb kontentlarning o'rni	107
Jafarova. Kh.Kh	Conservation and promotion of bukhara's historical center using digital technologies	113
Мукумова. Н.Н	Использование искусственного интеллекта в высшем образовании	115
Yorieva. D.O	Innovatsion marketingning bozor iqtisodiyotidagi o'rni	120
Содиқова. Н. Т	Тадбиркорлик соҳасини малакали кадрлар билан таъминлашнинг асосий йўналишлари	122
Таджиддинов. Д. Ш	Привлечение инвестиций в сферу туризма в Узбекистане	128
Radjabova. M. A	O'zbekiston hududlarida etnografik turizmni rivojlantirish imkoniyatlari	131
Ruzieva. Z. S., Khurramov. O. K	Ways to effectively use internet marketing opportunities in the development of tourism	134
Ro'ziyeva. Z. S	Turizmni rivojlantirishda internet marketing imkoniyatlaridan samarali foydalanish yo'llari	138
Murodjon. U. E., Iroda A. S	O'zbekiston turizm salohiyati iqtisodiyotning ertasi	143
Эргашева. А. Ф	Роль государственных привилегий в поддержке ремесел	146
Mahmudova. N. O'	Ta'lim turizmi xizmatlari bozorining xalqaro ko'lami	148
Muxtarov. Sh.K	Oliy ta'lim tizimini strategik boshqarishda xorijiy tajribalar va ularni o'zbekistonda qo'llash imkoniyatlari	152
O'roqova. D. B., Abdullayev.N. X	Tibbiy turizmning nazariy asoslari va asosiy yo'nalishlari	156
Abdullayeva. H. N., Nurnazarova R. N	Turizmga ta'lim, milliy urf-odatlar va xunarmandchilikni takomillashtirish omillari	159
Abdullayeva H	Bozor iqtisodiyoti sharoitida tadbirkorlikni rejalashtirishning nazariy-uslubiy asoslari	161

Mardonova. D. Sh	Mamlakatimizda mexmonxona biznesining holati va rivojlanish tendensiyalarini tahlil qilish	163
Ro‘zimurodova. Z.G‘	Tadbirkorlik kompetensiyalarini rejalashtirishning nazariy-uslubiy asoslari.	167
Соатова. С.А	Этнотуризмни ривожлантириш: муаммолар ва уларнинг ечими контекстида	171
Тўхтаева. Х.Ф	Туристтик хизматлар бозорида бандликни тартибга солишнинг ўзига хос хусусиятлари	174
Сафаров. Б.Ш., Ўроқова. Д.Б., Садиқова. Н.М	Мехмонхона хизматлари сифати тушунчасининг назарияси ва уни бошқариш усуллари	178
Xurramov O.K.	Raqamli turizm rivojiga ta'sir etuvchi ijtimoiy-iqtisodiy omillar	181
Nigina. K	The importance of hotel events organization and management in tourism industry	184
Ruziyeva. G.F	Imkoniyati cheklangan intellektal salohiyatli yoshlarni milliy hunarmandchilikka keng jalb qilish	186
Бахтиёрва. Н.У	Способы использования услуг социального медиа маркетинга в высших учебных заведениях	189
Xoliqov. N.A	Samarqand viloyatida ziyorat turizmini rivojlantirish muammolari	192
Axmatova. M.E	Turistik transport xizmatlarini takomillashtirish strategiyasini aniqlash	198
Рахмонов К.Ж.	Исмоил сомоний мақбараси	200
Ochilova. H	Turizmда gid-ekskursovod faoliyatida rivojlantirishda xorij texnikasini qo'llash	202
Zakirova. M.I	Main causes of staff turnover in tourism	203
Djuraeva. N.B., Kamolova. N.A	Development of ecotourism in Uzbekistan	205
Mammetova.B.I., Jobborova. M.A	Ziyorat turizmi gidi (gid-tarjimon), ekskursiya yetakchilariga qo'yiladigan asosiy kasbiy talablar: bilim va ko'nikmalar	207
Kurbanova. M. X	Diniy turizmni rivojlantirishning iqtisodiy ahamiyati	210
Muxidinova. D.S	Ichki turizm va uning iqtisodiyotni rivojlantirishdagi o'rni	213
Dilmonov K.B., Rajabboyev R.R.	Possibilities of using innovations in education in the digital economy	214
Dilmonov K.B., Jorayeva S.O.	The store of electronic certificates is a unique way to optimize the educational system	216